

NAZI-DADEN

Gedenkteken gedode patiënten kliniek Waldniel

Op het kerkhof Waldniel-Hostert, vlakbij het Duitse Brüggen, komt een gedenkteken voor mensen met een verstandelijke beperking die zijn vermoord door de nazi's.

WALDNIEL (D)

DOOR BART EBISCH

De overblijfselen van 549 patiënten, onder wie 99 kinderen, liggen er op het kerkhof van Waldniel, net over de grens bij Vlodrop. Stuk voor stuk patiënten die verbleven in het nabijgelegen verzorgingshuis. En slachtoffers van het naziregime. In 1939 besloot Hitler tot het systematisch vermoorden van mensen die misvormd of gehandicapt waren of die leden aan een vorm van een psychiatrische ziekte. Doel was het behouden van de genetische zuiverheid van het Germaanse volk. Op aandringen van de katholieke kerk zetten de nazi's het vernietigingsprogramma in 1941 officieel stop.

Toen waren al 70.000 mensen vermoord. In het geheim ging het moorden daarna gewoon door.

Zo ook in Waldniel. Het gedenkteken, een eerbetoon aan de omgebrachte patiënten, is een initiatief van het Landschafts Verband Rheinland (LVR), een regionale organisatie die onder andere psychiatrische klinieken en scholen voor kinderen met een beperking beheert. De LVR zette een Europese ontwerpwedstrijd uit. De winnaars, Katharina Struber en Klaus Gruber uit Wenen, presenteerden maandag hun ontwerp.

Het gedenkteken zal bestaan uit drie gekleurde kogels van gegoten aluminium die verspreid over de kerk komen te staan. De kogels, met een doorsnee van 1,80 meter, staan symbool voor kinderspeelgoed. Verder komt er een bijna twee meter hoge muur met daarin aangebracht messing naamplaten van alle 549 slachtoffers. Burgers kunnen de naamplaten adopteren.

De muur wordt begin volgend jaar gebouwd. Het gieten van de drie kogels gebeurt in juni door een handwerkbedrijf uit Münster. Eind 2017 of begin 2018 vindt de officiële openingsplechtigheid plaats.